

PS-I.431.1.30.2025

PROTOKÓŁ
KONTROLI KOMPLEKSOWEJ
przeprowadzonej
w Środowiskowym Domu Samopomocy w Lubsku

Działając na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2025 r., poz. 1214), przepisów rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U. z 2025 r., poz. 1065) oraz przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz.U. z 2020 r., poz. 249)

zespół inspektorów w składzie:

- 1. Marta Mikołajczyk** – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim, posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 205-1/2025 z 10 lipca 2025 r. – kierująca zespołem inspektorów;
- 2. Marzena Modrzewska** – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim, posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 205-2/2025 z 10 lipca 2025 r. – członek zespołu inspektorów;

(akta kontroli str. 1-2)

przeprowadził, w okresie od 28 sierpnia 2025 r. do 12 września 2025 r., w Środowiskowym Domu Samopomocy w Lubsku, ul. Wojska Polskiego 2a, kontrolę kompleksową w obszarze organizacji i funkcjonowania jednostki wiążącą się z realizacją zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej. Celem kontroli było podniesienie jakości świadczonych usług. Czynności w siedzibie jednostki dokonano 28 sierpnia 2025 r.

(akta kontroli str. 3-8)

Ocenie poddano zagadnienia:

1. Funkcjonowanie Środowiskowego Domu Samopomocy.
2. Warunki do realizacji zadań.
3. Realizacja procesu wspierająco-aktywizującego uczestnika.
4. Udział uczestników w zajęciach Domu.
5. Prawidłowość składania zapotrzebowania na środki finansowe z budżetu państwa.

(akta kontroli str. 9-18)

Do oceny powyższych zagadnień zespół inspektorów przyjął:

- ustalenia dokonane w ramach oględzin pomieszczeń obiektu przeprowadzonych 26 sierpnia 2025 r.;
- dokumenty udostępnione kontrolującym, w toku czynności dokonanych w siedzibie jednostki;
- dokumentację przekazaną przez Kierownik ŚDS e-PUAPem 2 września 2025 r.;
- dokumentację dostępną w aktach Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim (PS-I.9421.2.212.2019; PS-I.431.1.9.2021; PS-I.9421.2.31.2024; PS-I.9421.2.107.2024, PS-I.9421.2.153.2024, PS-I.9421.2.191.2024; PS-I.9421.2.323.2024; PS-I.941.10.2025; PS-I.9421.2.11.2025; PS-I.9421.2.130.2025).

Czynności kontrolnych dokonano w obecności Pani Anny Jurkowskiej – Kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy w Lubsku.

Przed przystąpieniem do kontroli, zespół inspektorów złożył pisemne oświadczenia, o braku okoliczności, uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

(akta kontroli str. 19-20)

Dokonano na tej podstawie następujących ustaleń:

1. Funkcjonowanie Środowiskowego Domu Samopomocy.

Organizacja oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi została uregulowana w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego. Sposób jego realizacji – w ramach pomocy społecznej – określa ustawa o pomocy społecznej. Ustawodawca, w ramach zadania zleconego z zakresu administracji rządowej, zobowiązuje samorząd do prowadzenia i rozwoju infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Rozporządzenie w sprawie środowiskowych domów samopomocy określa m.in. sposób funkcjonowania placówek, tryb kierowania do nich i standardy świadczonych usług. Zgodnie z przepisami, kierownik jednostki, w uzgodnieniu z wojewodą, opracowuje dokumentację określającą funkcjonowanie ośrodka wsparcia. Kierownik ośrodka opracowuje sprawozdanie z działalności ośrodka w roku budżetowym. Rozporządzenie w sprawie środowiskowych domów samopomocy określa zakres sprawozdania i termin jego przesłania właściwym podmiotom.

Do oceny tego zagadnienia kontrolujący przyjęli analizę:

- dokumentacji, która reguluje funkcjonowanie i organizację Środowiskowego Domu Samopomocy w Lubsku. Dokumenty określające funkcjonowanie ŚDS – regulamin, plany pracy i programy działalności znajdują się w aktach tuż. Wydziału Polityki Społecznej (znak sprawy: PS-I.9421.2.31.2024; PS-I.9421.2.11.2025; PS-I.9421.2.130.2025);
- dokumentacji sprawozdawczej z działalności Domu za 2024 r. znajdującą się w aktach tuż. Wydziału Polityki Społecznej (znak sprawy: PS-I.941.10.2025);
- korespondencji z Burmistrzem Gminy Lubsko w sprawie ustalenia liczby miejsc w poszczególnych profilach ŚDS (znak sprawy: PS-I.9421.2.212.2019).

Zespół kontrolny ustalił, że kierująca Domem uzgodniła – z Wojewodą Lubuskim – dokumentację określającą funkcjonowanie ŚDS. Kierownik opracowała sprawozdanie z działalności Ośrodka za 2024 r., zgodnie z przepisami.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Lubsku został utworzony na podstawie Uchwały Nr XL/310/09 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 12 listopada 2009 r. ŚDS jest prowadzony – na zlecenie Miasta Lubska - przez Stowarzyszenie Pomocy Potrzebującym z siedzibą w Lubsku, przy ul. Wojska Polskiego 2 A. ŚDS działa na podstawie umowy – z 2 stycznia 2025 r. - o realizację zadania publicznego pod tytułem: „Prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi i dla osób z niepełnosprawnością intelektualną”, zawartej między Gminą Lubsko a Stowarzyszeniem Pomocy Potrzebującym w Lubsku. Umowa obowiązuje na okres od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2025 r.

Środowiskowy Dom Samopomocy oferuje 19 miejsc dziennego pobytu, w tym:

- typ A – dla osób przewlekle psychicznie chorych – 7 miejsc;
- typ B – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną – 8 miejsc;
- typ D – dla osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi – 4 miejsca.

Ustalenia miejsc w poszczególnych profilach dokonał Burmistrz Gminy Lubsko z Wojewodą Lubuskim, pismem z 11 października 2019 r.

Zgodnie z listą uczestników przedłożoną przez Kierownik ŚDS, liczba osób skierowanych do ŚDS – w dniu kontroli – wynosiła 18.

ŚDS w Lubsku funkcjonuje na podstawie **statutu** oraz regulaminu organizacyjnego. Ośrodek wsparcia nie ma obowiązku uzgadniania treści statutu z wojewodą. Dokument został wprowadzony Uchwałą z dnia 12 listopada 2009 r. Dokument był zmieniony – we właściwym trybie – Uchwałami z dnia 28 czerwca 2019 r., 30 marca 2021 r., 16 lipca 2025 r.

Kierownik ŚDS uzgodniła – z Wojewodą Lubuskim – **regulamin, programy działalności i plany pracy ŚDS na 2024 i 2025 r.** zgodnie z §4 ust. 1 pkt 2 i 3 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Pismami z 5 lutego 2024 r., 3 lutego 2025 r. i 11 lipca 2025 r. Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej zaakceptowała powyższe dokumenty. Burmistrz Gminy Lubsko oraz Prezes Stowarzyszenia zatwierdzili dokumentację określającą funkcjonowanie Domu, odpowiednio na ostatniej stronie każdego dokumentu, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Z usług ŚDS nie korzystają mieszkańcy innych gmin.

Kierownik ŚDS w Lubsku opracowała **sprawozdanie z działalności za 2024 r.** Zakres i termin przesłania sprawozdania do Wydziału Polityki Społecznej tuż. Urzędu są zgodne z §25 ust. 1-3 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy (data wpływu do tuż. Urzędu – 21 stycznia 2025 r.).

(akta kontroli str. 21-57; 98-118)

Przeprowadzone czynności kontrolne nie wykazały uchybień w badanym zakresie.

2. Warunki do realizacji zadań.

Realizacja ustawowych zadań możliwa jest wyłącznie wtedy, gdy istnieją faktyczne ku temu warunki. Ustawodawca zapewnił obowiązek zatrudnienia minimalnej liczby wykwalifikowanych, stale rozwijających wiedzę i umiejętności pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego, jako gwarancję odpowiedniej jakości usług w indywidualnej i grupowej pracy z uczestnikiem. Warunkiem realizacji zadań jest również posiadanie wymaganego standardu usług w zakresie lokalizacji i dostosowania Ośrodka do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, rodzaju i przeznaczenia pomieszczeń oraz minimalnej powierzchni użytkowej przypadającej na 1 uczestnika.

Do oceny tego zagadnienia kontrolujący:

- przeprowadzili oględziny obiektu oraz pomieszczeń ŚDS – korzystając z prawa nadanego art. 126 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej;
- przyjęli analizę dokumentacji dot. rozkładu pomieszczeń ŚDS pn. „Rzut parteru” z 21.11.2019 r.;
- dokonali analizy akt osobowych Kierownika i wszystkich pracowników Zespołu Wspierająco-Aktywizującego; kwalifikacje Kierownika dostępne w dokumentacji sprawy PS-I.431.1.9.2021;
- przeanalizowali dokumentację, dotyczącą ewidencjonowania czasu pracy pracowników Zespołu Wspierająco-Aktywizującego za lipiec 2025 r. i 1-28 sierpnia 2025 r.

Kontrolujący ustalili, że Dom jest pozbawiony barier architektonicznych i wyposażony w udogodnienia dla osób niepełnosprawnych. Stwarza uczestnikom bezpieczne i spokojne warunki pobytu.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Lubsku położony blisko centrum miasta, w bezpośrednim sąsiedztwie Biblioteki Publicznej i Lubskiego Domu Kultury. Ośrodek wsparcia usytuowany jest na parterze budynku dwukondygnacyjnego z przynależnym tarasem. Obiekt stanowi własność Gminy. W budynku funkcjonuje również Klub „Senior+”. Do budynku prowadzi jedno wejście główne; natomiast do poszczególnych instytucji prowadzą dwa odrębne wejścia, pozbawione barier architektonicznych.

Ośrodek wsparcia – na zewnątrz i wewnątrz – pozbawiony barier architektonicznych i funkcjonalnych. Powierzchnia w pomieszczeniach płaska. Osoby niepełnosprawne mogą się swobodnie przemieszczać, z uwagi na szeroki korytarz i otwory wejściowe. Toaleta dla osób niepełnosprawnych wyposażona w uchwyty. W łazience, przy natrysku zamontowane uchwyty.

W dniu kontroli, w zajęciach Domu uczestniczyło 18 osób (liczba podpisów na liście obecności uczestników).

ŚDS spełnia standard usług bytowych pod względem liczby wymaganych pomieszczeń dla uczestników i ich przeznaczenia. Zapewnia uczestnikom poczucie intymności.

W dniu kontroli ŚDS dysponował ogółem 13 pomieszczeniami, z tego:

11 jest przeznaczonych dla uczestników (w tym 2 toalety i łazienka) i 2 dla pracowników. Pomieszczenia ŚDS są przestronne. Wejście do większości sal terapeutycznych prowadzi bezpośrednio z korytarza. Pięć pomieszczeń dla uczestników jest przechodnich (lit. a, b, e, f niżej wymienionych pomieszczeń). Do jednego wejście wyłącznie przez inną salę (lit. c niżej wymienionych pomieszczeń).

Uczestnicy Domu mają do dyspozycji pomieszczenia, wyposażone w sprzęty i meble niezbędne do prowadzenia w nich zajęć:

- a) salę ogólną;
- b) jadalnię;
- c) pracownię kulinarną;
- d) pokój indywidualnego poradnictwa specjalistycznego;
- e) pracownię terapii zajęciowej;
- f) 2 świetlice wielofunkcyjne;
- g) pokój wyciszeń;
- h) szatnię zaadoptowaną z części korytarza;
- i) 4 pomieszczenia sanitarne – łazienka i 3 toalety (w tym jedna dedykowana dla osób z niepełnosprawnością). Dla uczestników dostępne są 4 miski ustępowe, 1 pisuar, 1 natrysk zapewniający intymność podczas kąpieli. Toalety oznakowane pod względem podziału na płeć. Liczba toalet i łazienek dla 19 uczestników ŚDS zgodna z przepisami (jedna toaleta dla nie więcej niż 10 uczestników).

Dla pracowników Domu przeznaczone są takie pomieszczenia jak: biuro kierownika i łazienka.

Powierzchnia użytkowa Domu jest zgodna z obowiązującymi przepisami.

Powierzchnia Środowiskowego Domu Samopomocy w Lubsku wynosi ogółem 247,34 m². Uwzględniając faktyczne przeznaczenie pomieszczeń Domu, powierzchnia użytkowa wynosi:

- pomieszczenia przeznaczone dla uczestników – **229,85 m²** (lit. a – i protokołu kontroli);
- pomieszczenia użytkowane przez pracowników – 17,49 m²;

Przy 19 oferowanych miejscach powierzchnia użytkowa wynosi **12,10 m²** na jednego uczestnika. Zatem posiadany metraż jest zgodny z zapisami ustawowymi (minimum 8 m² na 1 uczestnika).

Listy obecności pracowników zawierają istotne uchybienia. ŚDS spełnia wymagany minimalny wskaźnika zatrudnienia w Zespole Wspierająco-Aktywizującym. Profil Środowiskowego Domu Samopomocy wymaga zmiany w zakresie typów zgodnych z aktualną kwalifikacją uczestników.

Kontrolujący przeanalizowali listy obecności pracowników za lipiec 2025 r. i 1-28 sierpnia 2025 r. Na tej podstawie ustalili, że w ŚDS nie ma pracowników długotrwale nieobecnych. Obecności pracowników zaznaczane są podpisami. Nieobecności zaznaczane poprzez wpisanie symbolu „UW”. Z tak sporządzanymi listami obecności zawierającymi ww. informacje mogą się zapoznać inni pracownicy ŚDS. Lista obecności dostępna jest dla wszystkich pracowników i ma charakter zbiorczy. Zatem inni pracownicy mają wgląd do np. informacji o stanie zdrowia. Taki przepływ informacji – bez zgody pracownika, którego dotyczą dane – budzi wątpliwości w świetle rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) – Dz. Urz. UE L 119/1 ze zm. z 4 maja 2016 r.

Kontrolujący dokonali analizy przedłożonych akt osobowych pracowników i zbadali wskaźnik zatrudnienia w ZWA według stanu na dzień kontroli. W ŚDS zatrudnieni są:

kierownik, dwóch instruktorów terapii zajęciowej, terapeuta do spraw kulturalno-oświatowych i pedagog. Zespół inspektorów ustalił, że członkowie zespołu mają podpisane umowy o pracę na czas nieokreślony. Pracownicy realizują zadania wyłącznie na rzecz tego ośrodka wsparcia.

Zarządzenie Wojewody Lubuskiego – z dnia 18 marca 2025 r. – w sprawie ustalenia sposobu wykonywania zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi w województwie lubuskim zakłada, że do wskaźnika zatrudnienia w ZWA, wlicza się kierownika ośrodka wsparcia w wymiarze wskazanym w umowie o pracę, pod warunkiem, że realizuje on zadania na rzecz uczestników ośrodka wsparcia, w którym jest zatrudniony. Do wskaźnika w ZWA wlicza się wyłącznie pracowników zatrudnionych na umowę o pracę i posiadających, co najmniej trzymiesięczne doświadczenie zawodowe polegające na realizacji usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Wysokość wskaźnika zatrudnienia regulują przepisy § 12 rozporządzenia ws. ŚDS. W myśl § 12 ust. 1a rzeczonego rozporządzenia, w przypadku uczestników z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub spektrum autyzmu, będących uczestnikami domów typu A, B i C, wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego wynosi nie mniej niż 1 etat na 3 uczestników.

Kontrolujący przeanalizowali dokumentację kwalifikującą (na podstawie informacji zbiorczej przedłożonej przez Kierownika ŚDS) do poszczególnych typów wszystkich 18 uczestników. Na tej podstawie kontrolujący ustalili, że do typu A kwalifikuje się 6 osób, do typu B – 9 osób, do typu C – 1 osoba, do typu D – 2 osoby.

Wskaźnik zatrudnienia – liczony zgodnie z dyspozycją § 12 ust. 1, 1a – powinien wynosić **3,53 etatów**.

ŚDS **spełnia wymagany minimalny wskaźnik zatrudnienia w ZWA**. Wartość wskaźnika zatrudnienia w dniu kontroli w Zespole **wynosiła 5 etatów**. Kontrolujący do wskaźnika wliczyli:

- 4 etaty pracowników świadczących pracę;
- 1 etat Kierownika (prowadzi dziennik pracy z uczestnikami).

Obecny profil kontrolowanego ŚDS **nie uwzględnia** faktycznych typów uczestników. Zgodnie z kwalifikacją dokonaną przez Kierownika ŚDS jeden uczestnik zakwalifikowany do typu D – nie posiada wymaganego orzeczenia o niepełnosprawności (zgodnego z wytycznymi Ministerstwa), zgodnie z dokumentami kwalifikuje się do typu B. Kierownik ŚDS pobierała na tego uczestnika zwiększoną dotację (sytuacja opisana w punkcie 5 protokołu). Kierownik zakwalifikowała jednego uczestnika do typu C, a takim typem ŚDS nie dysponuje. Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego – w piśmie z 28 lipca 2025 r. – przedłożyła opinię Departamentu Pomocy Społecznej MRPiPS. Wynika z niej, że jednostka, w której przebywają osoby z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub spektrum autyzmu jest zobowiązana do zapewniania dla tych osób warunków określonych w ustawie o pomocy społecznej i rozporządzeniu. W takiej sytuacji organ prowadzący ośrodek wsparcia jest zobowiązany wystąpić z wnioskiem do Wojewody Lubuskiego o ustalenie profilu środowiskowego domu. Profil Środowiskowego Domu Samopomocy w Lubsku wymaga zmiany do zgodnej z aktualną kwalifikacją uczestników.

W ŚDS zatrudnia się Kierownika realizującego zadania wyłącznie na rzecz Domu, w pełnym wymiarze godzin. Kierownik i pracownicy ŚDS posiadają wymagane kwalifikacje i doświadczenie zawodowe w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi. Zakresy obowiązków pracowników są adekwatne do zajmowanych stanowisk.

Zgodnie z treścią zarządzenia Wojewody Lubuskiego – z dnia 18 marca 2025 r. – w sprawie ustalenia sposobu wykonywania zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi w województwie lubuskim:

- ośrodkiem wsparcia kieruje kierownik ośrodka wsparcia zatrudniony w pełnym wymiarze w tym ośrodku i na jego rzecz;
- kierownik ośrodka wsparcia realizuje zadania wyłącznie na rzecz tego ośrodka wsparcia.

Ponadto kierownik Domu zobowiązany jest posiadać:

- wykształcenie wyższe na kierunku mającym zastosowanie przy świadczeniu usług w domu;
- co najmniej półroczne doświadczenie zawodowe polegające na świadczeniu usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej;
- specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Kierownik ŚDS w Lubsku zatrudniony jest na cały etat i realizuje zadania na rzecz uczestników ośrodka wsparcia. Posiada wykształcenie wyższe na kierunku mającym zastosowanie przy świadczeniu usług w ŚDS (magister na kierunku pedagogika) i specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Posiada wymagany staż pracy w pomocy społecznej i doświadczenie zawodowe polegające na realizacji usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Kontrolujący przeanalizowali akta osobowe wszystkich pracowników Zespołu Wspierająco-Aktywizującego zatrudnionych na rzecz ŚDS. Na dzień kontroli wszyscy pracownicy posiadają co najmniej trzymiesięczne doświadczenie zawodowe w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi. Analiza zakresów czynności pracowników wykazała, że są adekwatne do zajmowanych stanowisk.

Pracownicy prowadzący treningi umiejętności społecznych zostali przeszkoleni w zakresie określonym w §11 ust. 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Pracownicy nie odbyli – w częstotliwości zgodnej z przepisami – szkolenia w zakresie prowadzenia treningu umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się (§ 23 ust. 2). Kierownik organizowała szkolenia dla pracowników, co najmniej raz na 6 miesięcy.

Analiza akt osobowych pracowników Zespołu Wspierająco-Aktywizującego, których zakres obowiązków obejmuje prowadzenie treningów umiejętności społecznych, wykazała, że wszyscy **posiadają** przeszkolenie w zakresie określonym w §11 ust. 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Szkolenie, o którym mowa w §23 ust. 2 cyt. rozporządzenia, w zakresie prowadzenia treningu umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się przeprowadza się dla wszystkich pracowników. Dla osób realizujących treningi z umiejętności komunikacyjnych częstotliwość szkolenia nie może być rzadsza niż raz na trzy lata. Z przedłożonych

przez Kierownik dokumentów wynika, że pracownicy i Kierownik prowadzą treningi umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się. Zatem przedmiotowe szkolenie powinno być przeprowadzone nie rzadziej niż raz na trzy lata. Pracownicy **nie odbyli – w częstotliwości wymaganej przepisami – przedmiotowego szkolenia**. Trzech pracowników odbyło szkolenie w 2021 r., kierownik w 2019 r. Jeden z pracowników ma szkolenie odbyte zgodnie z przepisami.

Kontrolujący ustalili, że Kierownik ośrodka wsparcia – w badanym okresie – **organizowała, co najmniej raz na 6 miesięcy**, szkolenia dla pracowników w zakresie tematycznym wynikającym ze zgłoszonych potrzeb.

Szkolenia dla pracowników, obejmowały m.in. następującą tematykę: „Doskonalenie umiejętności współpracy zespołowej”, „Rozwijanie współpracy zespołowej”, „Szkolenie z produkcji świec sojowych”, „Zaburzenia lękowe u dorosłych”, „Zasady planowania czasu pracy, wyznaczanie priorytetów, techniki określania celów, rytm dobowy i efektywność”, Trener Umiejętności Społecznych TUS SST.

W Stowarzyszeniu Pomocy Potrzebującym w Lubsku obowiązują zasady przyjmowania i wynagradzania pracowników zatrudnionych w ŚDS w Lubsku.

W Stowarzyszeniu Pomocy Potrzebującym w Lubsku obowiązują zasady przyjmowania i wynagradzania pracowników. W dokumencie określono m.in. zasady wynagradzania za pracę, przyznawania nagród pieniężnych. Z dokumentem zapoznali się pracownicy ŚDS.

Kontrolującym udostępniono zestawienia dot. przyznania – w okresie 1 stycznia 2024 r. do 31 lipca 2025 r. – nagród pieniężnych. W badanym okresie przyznano członkom ZWA nagrody w łącznej wysokości 30.800,00 złotych. Dodatkowo pracownikom przysługują dodatki motywacyjne wypłacane w ramach rządowego programu.

(akta kontroli str. 95-97; 204-286)

Przeprowadzone czynności kontrolne wykazały istotne uchybienia w listach obecności pracowników. Profil Środowiskowego Domu Samopomocy wymaga zmiany w zakresie typów zgodnych z aktualną kwalifikacją uczestników. Pracownicy nie odbyli – w częstotliwości zgodnej z przepisami – szkolenia w zakresie prowadzenia treningu umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się (§ 23 ust. 2 cyt. rozporządzenia).

3. Realizacja procesu wspierająco-aktywizującego uczestnika.

Zgodnie z zapisami rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy, postępowanie wspierająco-aktywizujące realizowane jest wspólnie z uczestnikiem, na podstawie ustalonego przez zespół wspierająco-aktywizujący indywidualnego planu postępowania wspierająco-aktywizującego. Przepisy rozporządzenia wskazują tryb pracy i zadania zespołu wspierająco-aktywizującego. Zespół ten zobowiązany jest do oceny potrzeb i możliwości uczestnika. Na tej podstawie opracowuje indywidualny plan postępowania wspierająco-aktywizującego. Właściwa ocena potrzeb i możliwości uczestnika, daje gwarancję dobrze ukierunkowanej pracy z nim.

Do oceny tego zagadnienia kontrolujący przyjęli:

- akta 5 wybranych uczestników;

- dokumentację ze spotkań Zespołu Wspierająco-Aktywizującego za okres od 1 stycznia 2024 r. do dnia kontroli.

Dokumentacja uczestników związana z IPPWA prowadzona jest rzetelnie.

Zespół kontrolny przeanalizował akta pięciu uczestników. W aktach badanych uczestników znajdują się m.in. zaświadczenia lekarskie, kopie decyzji administracyjnych o skierowaniu do ŚDS, orzeczenia o niepełnosprawności. Wszyscy badani uczestnicy posiadają zaświadczenia lekarza psychiatry o występujących zaburzeniach psychicznych i zaświadczenia lekarza rodzinnego o stanie zdrowia i braku przeciwwskazań do uczestnictwa w zajęciach ŚDS. Jeden badany uczestnik to osoba ubezwłasnowolniona.

Średnia wieku wszystkich 18 uczestników wynosi 46,9 lat (uczestnicy są w wieku 28-71 lat).

Zgodnie z § 13 ust. 2 rozporządzenia w sprawie ŚDS – Zespół Wspierająco-Aktywizujący zbiera się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy, celem omówienia realizacji indywidualnych planów postępowania wspierająco-aktywizującego i osiągniętych rezultatów.

W dokumentacji badanych uczestników znajdują się m.in.: karty obserwacji, diagnozy potrzeb. W diagnozie Zespół Wspierająco-Aktywizujący rozpoznaje potrzeby uczestnika bezpieczeństwa, przynależności i miłości, uznania, samorealizacji i fizjologiczne. Oceniany jest stopień zaspokojenia tych potrzeb, ustalane są przyczyny niezaspokojenia, zdolności i umiejętności, oczekiwania środowiska, aspiracje i oczekiwania uczestnika, zasoby Domu i środowiska oraz formułowane są wnioski.

Dla wszystkich badanych uczestników sporządzone zostały indywidualne plany postępowania wspierająco-aktywizującego. IPPWA zawierają: cel główny, cele szczegółowe, prowadzoną działalność (trening) i osobę odpowiedzialną. Dokument ten podpisany był przez uczestnika lub opiekuna prawnego.

Zgodnie z § 13 ust. 1 cyt. rozporządzenia indywidualny plan postępowania wspierająco-aktywizującego jest realizowany w porozumieniu z uczestnikiem lub jego opiekunem prawnym.

Uczestnicy ŚDS posiadają również weryfikację IPPWA, w której ocenia się postęp w realizacji celów szczegółowych i formułuje uwagi do dalszej pracy. Dokument podpisany jest przez uczestników lub opiekuna prawnego. Weryfikacje IPPWA wykonane były nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy.

Zespół Wspierająco-Aktywizujący spotyka się zgodnie z przepisami.

Kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy w Lubsku – Aneksem nr 2/2022 z dnia 12 grudnia 2022 r. do Zarządzenia Nr 1/2011 z dnia 16 marca 2011 r. – powołała skład Zespołu Wspierająco-Aktywizującego. Skład ten jest zgodny z zatrudnieniem na dzień kontroli.

Zespół wspierająco-aktywizujący zbiera się w zależności od potrzeb, jednak co najmniej raz na 6 miesięcy, celem omówienia realizacji indywidualnych planów postępowania wspierająco-aktywizującego i osiągniętych rezultatów, a także ewentualnej możliwości ich modyfikacji. Zespół W-A w ŚDS w Lubsku spotyka się i realizuje zadania zgodnie z przepisami prawa tj. nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy. W trakcie spotkań Zespół dokonuje opracowania i zatwierdzenia IPPWA, weryfikacji IPPWA, dokonuje się omówienia potrzeb uczestników. Załącznikiem do protokołów spotkań jest lista obecności członków Zespołu

uczestniczących w spotkaniu. Z analizy dokumentacji Zespołu wynika, że w 2024 r. spotkania odbyły się 18 razy, w 2025 r. do dnia kontroli spotkania odbyły się 13 razy.

(akta kontroli str. 287-435)

Kontrolujący nie stwierdzili uchybień w badanym zakresie.

4. Udział uczestników w zajęciach Domu.

Ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi – zgodnie z rozporządzeniem w sprawie środowiskowych domów samopomocy – powinien działać co najmniej 5 dni w tygodniu po 8 godzin dziennie, w tym co najmniej przez 6 godzin dziennie prowadzone są zajęcia z uczestnikami. Ustawodawca wskazuje wymaganą dokumentację zbiorczą, która powinna być prowadzona w Ośrodku. Zobowiązuje również pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego do dokumentowania swojej pracy, w dziennikach zajęć.

Do oceny tego zagadnienia kontrolujący przyjęli analizę:

- dokumentacji dotyczącej przerw w funkcjonowaniu Domu znajdującej się w aktach tuł. Wydziału Polityki Społecznej (znak sprawy: PS-I.9421.2.107.2024, PS-I.9421.2.153.2024, PS-I.9421.2.191.2024; PS-I.9421.2.323.2024);
- dokumentacji dot. ewidencjonowania uczestników ŚDS i ich obecności (listy obecności wszystkich uczestników ŚDS za okres od lutego 2025 r. do kwietnia 2025 r. i 1-28 sierpnia 2025 r. oraz ewidencja dotycząca frekwencji uczestników na zajęciach ŚDS za rok 2024 i styczeń-lipiec 2025 r.);
- miesięcznych informacji o liczbie uczestników ŚDS sporządzanych w Centralnej Aplikacji Statystycznej za okres od 2024 r. do dnia kontroli;
- dzienników dokumentujących pracę kierownika i 4 pracowników Zespołu Wspierająco-Aktywizującego za wybrany okres oraz miesięcznych planów pracy na sierpień 2025 r.

Kierownik ŚDS informowała tuł. Wydział Polityki Społecznej o zamknięciu Domu, zgodnie z przepisami.

Przepisy dopuszczają możliwość zamknięcia ŚDS na okres łącznie nie dłuższy niż 15 dni roboczych w roku kalendarzowym. Środowiskowy Dom Samopomocy w Lubsku w 2024 r. – był zamknięty łącznie 6 dni roboczych, zgodnie z przepisami (2 maja 2024 r., 11 czerwca 2024 r., 12-16 sierpnia 2024 r.).

W 2025 r. do dnia kontroli, Dom był zamknięty w sumie 3 dni robocze, zgodnie z przepisami (20 maja 2025 r., 20 czerwca 2025 r., 11-14 sierpnia 2025 r.).

Kierownik ŚDS prawidłowo podawała dane w Centralnej Aplikacji Statystycznej dotyczące liczby uczestników. Do Domu przyjmowano kolejne osoby – ponad statutową liczbę miejsc – niezgodnie z przepisami. Frekwencja uczestników na zajęciach ŚDS jest ewidencjonowana i monitorowana.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Lubsku dysponuje 19 miejscami dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W dniu kontroli decyzje kierujące do Ośrodka wsparcia posiadało 18 osób.

Kontrolujący zbadali wykorzystanie miejsc w ŚDS na podstawie wydanych decyzji.

W okresie od stycznia 2024 r. do czerwca 2025 r. było od 18 do 23 decyzji, co stanowi 95% -

121% oferowanych przez Dom miejsc. Analiza list obecności uczestników i „Miesięcznych informacji o liczbie uczestników ŚDS” sporządzanych w Centralnej Aplikacji Statystycznej w badanym okresie¹ wykazała, że Kierownik ŚDS prawidłowo podawała – w CAS – liczbę uczestników posiadających decyzje.

W czteromiesięcznym okresie poddanym badaniu¹ były osoby o częstych nieobecnościach, tj. trwających przez okres **dłuższy niż 10 dni roboczych**:

- w kwietniu 2024 r. – dwie osoby nagminnie nieobecne;
- w czerwcu 2025 r. – jedna osoba nagminnie nieobecna.

Dane wykazywane w CAS są zgodne ze stanem faktycznym.

Kontrolujący ustalili, że do **Domu przyjmowane były kolejne osoby - ponad statutową liczbę miejsc - niezgodnie z przepisami:**

- **w miejsce uczestników o częstych nieobecnościach w liczbie przekraczającej liczbę uczestników o częstych nieobecnościach** – w kwietniu 2025 r. do ŚDS przyjęto 22 osoby (decyzje) na 19 miejsc. W tym czasie były 2 osoby o częstych nieobecnościach. Zatem liczba osób przyjętych do ŚDS ponad stan przekroczyła liczbę uczestników nagminnie opuszczających zajęcia. **Stanowi to naruszenie przepisów §7 ust. 9 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.** Ustawodawca dopuszcza świadczenie usług dla dodatkowych osób i kierowanie kolejnych, jednak **wyłącznie w miejsce uczestników o częstych nieobecnościach**, w liczbie nieprzekraczającej liczby uczestników nagminnie nieobecnych, nie więcej niż 20% liczby miejsc w ośrodku;

- **pomimo braku uczestnika o częstych nieobecnościach** – w maju 2025 r. do ŚDS przyjęto 20 uczestników (decyzji) na 19 miejsc. W tym miesiącu nie było osób nagminnie nieobecnych. Przyjęcie 1 osoby ponad stan jest niezgodne z §7 ust. 9 cyt. rozporządzenia (możliwość świadczenia usług dla dodatkowych osób i kierowania kolejnych tylko w miejsce uczestników o częstych nieobecnościach),

Przyjmowanie uczestników ponad statutową liczbę miejsc, niezgodnie z §7 ust. 9 cyt. rozporządzenia może mieć wpływ na standard usług świadczonych w Ośrodku, w szczególności w zakresie wskaźnika zatrudnienia w zespole wspierająco-aktywizującym.

Zgodnie z zarządzeniem Wojewody Lubuskiego – z dnia 18 marca 2025 r. – w sprawie ustalenia sposobu wykonywania zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi w województwie lubuskim, od 1 stycznia 2024 r. dokumentację ośrodka wsparcia stanowi m.in. **ewidencja dotycząca frekwencji uczestników na zajęciach ŚDS.** Zespół inspektorów przeanalizował przedłożony przez Kierownik ŚDS dokument. Ewidencja zawiera liczbę dni obecnych i nieobecnych każdego uczestnika w danym miesiącu.

Inspektorzy zbadali faktyczne wykorzystanie miejsc w oparciu o prowadzoną w Domu ewidencję, w okresie od stycznia 2024 r. do lipca 2025 r. Ustalili, że w tym czasie były **4 osoby o częstych nieobecnościach** trwających przez okres 3 miesięcy (dotyczy jednej osoby), 2 miesięcy (dotyczy 1 osoby) i 1 miesiąca (dotyczy 2 osób). Analiza dokumentacji wykazała, że Kierownik ŚDS podejmowała działania zmierzające do uregulowania sytuacji ww. uczestników. Frekwencja uczestników na zajęciach ŚDS była monitorowana i ewidencjonowana. Kierownik знаła przyczyny długotrwałych nieobecności uczestników (stan zdrowia, pobyty w szpitalu, nieudane próby kontaktu z uczestnikiem lub jego

---

¹ Kwiecień - lipiec 2025 r., tj. 4 miesiące

opiekunem). Z przeprowadzonych rozmów telefonicznych z uczestnikami, rodzicami uczestników sporządzano adnotacje w dzienniku zajęć kierownika. 3 uczestnikom uchylono decyzje do ŚDS, 1 osoba zmarła.

Dni i godziny funkcjonowania Domu są zgodne z przepisami. ŚDS zapewnia uczestnikom zajęcia przez 6 godzin dziennie.

Zgodnie z Rozdziałem II §6 regulaminu organizacyjnego, Środowiskowy Dom Samopomocy w Lubsku jest czynny od poniedziałku do piątku, po 8 godzin dziennie. Zajęcia z uczestnikami prowadzone są 6 godzin dziennie.

Analiza list obecności uczestników potwierdza, że – w badanym okresie – Dom funkcjonował 5 dni w tygodniu, zajęcia z uczestnikami odbywały się 6 godzin dziennie.

Kontrola wykazała, że ewidencja obecności uczestników i ewidencja uczestników prowadzone są zgodnie z przepisami. Dzienniki dokumentujące pracę pracowników Zespołu Wspierająco-Aktywizującego wymagają uzupełnienia.

Kontrolującym udostępniono dokumentację zbiorczą prowadzoną w Domu: ewidencję obecności, ewidencję uczestników ŚDS oraz dzienniki dokumentujące pracę kierownika i 4 pracowników ZWA prowadzących zajęcia.

Zakres **ewidencji obecności uczestników** jest zgodny z §24 ust. 3 i 4 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Lista obecności zawiera:

- imię i nazwisko uczestnika;
- dni miesiąca, w których odbywają się zajęcia;
- miejsce na zaznaczenie obecności lub nieobecności uczestnika na zajęciach.

Dodatkowo, w ewidencji odnotowuje się godziny pobytu uczestnika na zajęciach (od godz. - do godz.). Uczestnicy zajęć potwierdzają obecność na zajęciach, składając własnoręczny podpis na listach obecności. W przypadku braku takiej możliwości obecność uczestnika potwierdza upoważniony pracownik. W sytuacji nieobecności uczestnika w liście obecności wpisywany jest symbol „NU” (nieobecność usprawiedliwiona).

Ewidencja uczestników zawiera wszystkie elementy wymagane zapisami cyt. rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. W dniu kontroli sposób prowadzenia ewidencji uczestników był niezgodny z przepisami. Ewidencja była aktualizowana i sporządzana na dany rok. W ewidencji brakowało uczestników, którzy opuścili ŚDS w latach ubiegłych. Kierownik usunęła nieprawidłowość w trakcie postępowania kontrolnego. Aktualnie ewidencja jest prowadzona zgodnie z przepisami. Wpisów w dokumencie dokonuje się chronologicznie, tj. według dat przyjęcia uczestników. Dokument zawiera 64 pozycje. Zgodnie z ewidencją uczestników ŚDS w Lubsku pierwszego uczestnika przyjęto 26.01.2010 r., ostatniego – 24.02.2025 r. W sytuacji, gdy osoba nie jest już uczestnikiem ŚDS, jego pozycja w ewidencji jest oznaczona kolorem czerwonym. W kolumnie dodatkowej pn. „Uchylono decyzję kierującą do domu (MGOPS)” odnotowywana jest data zakończenia pobytu w ŚDS.

Zespół inspektorów przeanalizował **dzienniki** dokumentujące pracę Kierownika i 4 pracowników Zespołu Wspierająco-Aktywizującego za okres 4-8 sierpnia 2025 r. Kierownik i pracownicy opracowują miesięczne plany pracy, na podstawie których realizują zajęcia. Odnotowują je w dziennikach zajęć. Dzienniki zajęć są prowadzone zgodnie z §24 ust. 3 pkt 2 cyt. rozporządzenia w sprawie środowiskowych

domów samopomocy. Analiza wykazała, że **wymagają one dopracowania.**

We wszystkich dziennikach brak jest pozycji pn. „ewentualne uwagi o realizacji zajęć i aktywności uczestników, ważne z punktu widzenia przebiegu indywidualnych planów postępowania wspierająco – aktywizującego”, w myśl §24 ust. 3 pkt 2 lit. e rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Informacje te (m.in. związane z sytuacją uczestnika, jego nieobecnością, z indywidualnym planem postępowania wspierająco – aktywizującego) odnotowywane są w innych pozycjach dziennika.

Kontrolujący zalecają uzupełnienie dzienników o wymaganą przepisami pozycję.

(akta kontroli str. 58-94; 98-203)

Kontrola wykazała uchybienia w badanym obszarze. Do Domu przyjmowano kolejne osoby – ponad statutową liczbę miejsc – niezgodnie z przepisami. Dzienniki dokumentujące pracę pracowników Zespołu Wspierająco-Aktywizującego wymagają uzupełnienia.

5. Prawidłowość składania zapotrzebowania na środki finansowe z budżetu państwa.

Prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi jest zadaniem z zakresu administracji rządowej realizowanym przez gminę. Zgodnie z Zarządzeniem Wojewody Lubuskiego z dnia 11 marca 2024 r. obowiązującym od 1 stycznia 2024 r.² miesięczna dotacja wypłacana jest na liczbę aktualnie korzystających z ośrodka wsparcia, jednak nie może być wyższa niż liczba miejsc w ośrodku.

Do oceny tego zagadnienia kontrolujący przyjęli analizę:

- miesięcznych „Informacji o liczbie uczestników ŚDS ze spektrum autyzmu i niepełnosprawnościami sprzężonymi” sporządzanych w Centralnej Aplikacji Statycznej (zwane dalej CAS) za 2024 r. i styczeń-lipiec 2025 r.;
- dokumentacji indywidualnej 10 uczestników w tym: 5 osób wskazanych przez Kierownika do zwiększonej dotacji, 3 osób w typie A, 2 osób w typie B.

Zespół inspektorów ustalił, że uczestnicy byli prawidłowo kwalifikowani do ŚDS. Uczestnicy zostali niewłaściwie zakwalifikowani do otrzymania zwiększonej dotacji, o której mowa w art. 51c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej. Dotacja zwiększona została pobrana w nadmiernej wysokości.

Dotacja w 2024 r. i styczeń-lipiec 2025 r. przekazywana była na podstawie sprawozdania: „Miesięczna informacja o liczbie uczestników środowiskowego domu samopomocy”, z uwzględnieniem liczby miejsc w ŚDS (19 miejsc).

Zespół inspektorów zbadał – na podstawie wybranej próby – prawidłowość kwalifikowania osób do uczestnictwa w zajęciach w ŚDS. Analiza dokumentacji – 10 wybranych uczestników (5 osób wskazanych przez Kierownika w typie D, 3 osób w typie A, 2 osoby w typie B) – wykazała, że są oni uprawnieni do udziału w zajęciach ŚDS.

Uczestnicy byli prawidłowo kwalifikowani do ŚDS.

---

² Zmienionym Zarządzeniem Wojewody Lubuskiego z 18 marca 2025 r. (obowiązującym od 1 stycznia 2025 r.)

W aktach wszystkich badanych uczestników (typ A, B i D), znajdowały się dokumenty potwierdzające występowanie zaburzeń psychicznych i w przypadku 10 osób orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (ważne w dniu kontroli):

- znaczny, 06-E, 01-U
- pierwsza grupa,
- znaczny, 10-N, 11-I
- znaczny, 02-P
- znaczny, 01-U, 02-P
- znaczny, 10-N, 05-R, 01-U
- znaczny, 01-U
- znaczny, 02-P
- umiarkowany, 01-U
- znaczny, U

Na podstawie art. 51c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej Wojewoda Lubuski przekazywał podwyższoną dotację dla uczestników ze spektrum autyzmu lub z niepełnosprawnościami sprzężonymi w 2024 r. i od stycznia do lipca 2025 r. na maksymalnie 4 decyzje (zgodnie z ustalonym typem). Dotacja przekazywana była na podstawie miesięcznych informacji o liczbie uprawnionych uczestników, sporządzanych przez Jednostkę w Centralnej Aplikacji Statystycznej – „Informacja o liczbie uczestników ŚDS – spektrum autyzmu i niepełnosprawności sprzężone” oraz „Miesięczna informacja o liczbie uczestników ŚRODOWISKOWEGO DOMU SAMOPOMOCY”.

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, 8 sierpnia 2017 r., opracowało „Wytyczne dotyczące sposobu kwalifikowania uczestników ŚDS ze spektrum autyzmu lub z niepełnosprawnościami sprzężonymi do podwyższonej dotacji, o której mowa w art. 51c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej”. Warunkiem przyznania zwiększonej dotacji jest orzeczony znaczny stopień niepełnosprawności wraz ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, w orzeczeniach tych wpisane 2 lub 3 symbole przyczyny niepełnosprawności lub symbol 12-C. Dokumentacja uczestników musi potwierdzać występowanie zaburzeń psychicznych – w rozumieniu ustawy o ochronie zdrowia psychicznego.

Do otrzymania zwiększonej dotacji, w badanym okresie, zakwalifikowanych było łącznie 5 uczestników (w całym okresie). Zostali oni wskazani – przez Kierownik ŚDS – w imiennym zestawieniu. Zespół inspektorów zbadał dokumentację indywidualną wszystkich 5 wskazanych uczestników. Na tej podstawie ustalono:

- A) dwóch uczestników w całym badanym okresie kwalifikowało się do zwiększonej dotacji. Osoby te posiadały – ważny w okresie pobierania zwiększonej dotacji – orzeczony znaczny stopień niepełnosprawności wraz ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz 2 lub 3 symbole niepełnosprawności.
- B) Jeden uczestnik w części badanego okresu kwalifikował się do zwiększonej dotacji (od stycznia 2024 r. do października 2024 r.). Posiadał – ważny w okresie pobierania zwiększonej dotacji – orzeczony znaczny stopień niepełnosprawności wraz ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz 2 lub 3 symbole niepełnosprawności. Od 1 listopada 2024 r. nie był już uczestnikiem (zgodnie z wydaną decyzją). **Kierownik nie pobrała zwiększonej dotacji na tego uczestnika za październik 2024 r., choć za ten miesiąc dotacja zwiększona mogła zostać pobrana.**
- C) W przypadku jednej osoby **dotacja zwiększona za kwiecień 2025 r. została pobrana nienależnie**. Osoba ta uzyskała w kwietniu 2025 r. orzeczenie o niepełnosprawności,

zgodnie z którym nie mogła być zakwalifikowana do zwiększonej dotacji, natomiast Kierownik ŚDS zgłosił tą osobę do zwiększonej dotacji w kwietniu 2025 r.

- D) Jedna z osób w całym badanym okresie: **styczeń 2024 r. – lipiec 2025 r. (19 miesięcy) nie kwalifikowała się do pobierania zwiększonej dotacji. Kierownik ŚDS wykazywała tego uczestnika jako uprawnionego do zwiększonej dotacji i ją pobierała.** Uczestnik nie posiadał – zgodnego z wymaganiami Ministerstwa – orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności z 2 lub 3 symbolami przyczyny niepełnosprawności lub symbolem 12-C i ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

Zgodnie z Zarządzeniem Wojewody Lubuskiego – z 18 marca 2025 r. – obowiązującym od 1 stycznia 2025 r. jednostka składała meldunek o liczbie uczestników. Przez aktualną liczbę korzystających z usług rozumie się liczbę osób, które posiadają decyzje kierujące do ośrodka wsparcia na koniec miesiąca poprzedzającego miesiąc, na który ustalana jest dotacja. W kontrolowanej jednostce w 2024 r. i od stycznia do lipca 2025 r. liczba osób w typie D, wykazanych w CAS **była niezgodna ze stanem faktycznym.** Dotacja zwiększona została pobrana w nienależnej wysokości łącznie za 19 miesięcy (20 miesięcy nienależnie pobranej dotacji zwiększonej na dwóch uczestników minus 1 miesiąc, za który mogła być pobrana, a nie była pobrana na uczestnika kwalifikującego się).

(akta kontroli str. 436-453)

Zespół inspektorów stwierdził uchybienia w zakresie uczestników niewłaściwie zakwalifikowanych do otrzymania zwiększonej dotacji, o której mowa w art. 51c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej. Dotacja zwiększona została pobrana w nadmiernej wysokości.

Wnioski:

1. Organizacja pracy w Ośrodku została formalnie uregulowana. Dokumentacja określająca funkcjonowanie Domu została uzgodniona z Wojewodą Lubuskim.
2. Kierownik opracowała sprawozdanie z działalności ŚDS za 2024 r., zgodnie z przepisami.
3. Dom jest pozbawiony barier architektonicznych i wyposażony w udogodnienia dla osób niepełnosprawnych. Stwarza uczestnikom bezpieczne i spokojne warunki pobytu.
4. ŚDS spełnia standard usług bytowych pod względem liczby wymaganych pomieszczeń dla uczestników i ich przeznaczenia. Stwarza uczestnikom bezpieczne i spokojne warunki pobytu. Zapewnia uczestnikom poczucie intymności. Powierzchnia użytkowa Domu jest zgodna z obowiązującymi przepisami.
5. Listy obecności pracowników zawierają istotne uchybienia.
6. ŚDS spełnia wymagany minimalny wskaźnika zatrudnienia w Zespole Wspierająco-Aktywizującym.
7. Profil Środowiskowego Domu Samopomocy wymaga zmiany w zakresie typów zgodnych z aktualną kwalifikacją uczestników.
8. W ŚDS zatrudnia się Kierownika realizującego zadania wyłącznie na rzecz Domu, w pełnym wymiarze godzin. Kierownik i pracownicy ŚDS posiadają wymagane kwalifikacje i doświadczenie zawodowe w pracy z osobami z zaburzeniami

psychicznymi. Zakresy obowiązków pracowników są adekwatne do zajmowanych stanowisk.

9. Pracownicy prowadzący treningi umiejętności społecznych zostali przeszkoleni w zakresie określonym w § 11 ust. 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.
10. Pracownicy nie odbyli – w częstotliwości zgodnej z przepisami – szkolenia w zakresie prowadzenia treningu umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się (§ 23 ust. 2 cyt. rozporządzenia).
11. Kierownik organizowała szkolenia dla pracowników, co najmniej raz na 6 miesięcy.
12. W Stowarzyszeniu Pomocy Potrzebującym w Lubsku obowiązują zasady przyjmowania i wynagradzania pracowników zatrudnionych w ŚDS w Lubsku.
13. Kierownik ŚDS informowała tuż. Wydział Polityki Społecznej o zamknięciu Domu, zgodnie z przepisami.
14. Kierownik ŚDS prawidłowo podawała dane dotyczące liczby uczestników w Centralnej Aplikacji Statystycznej. Frekwencja uczestników na zajęciach ŚDS jest ewidencjonowana i monitorowana.
15. Do Domu przyjmowano kolejne osoby – ponad statutową liczbę miejsc – niezgodnie z przepisami.
16. Dni i godziny funkcjonowania Domu są zgodne z przepisami. ŚDS zapewnia uczestnikom zajęcia przez 6 godzin dziennie.
17. Ewidencja obecności uczestników i ewidencja uczestników prowadzone zgodnie z przepisami.
18. Dzienniki dokumentujące pracę pracowników Zespołu Wspierająco-Aktywizującego wymagają uzupełnienia.
19. Zespół inspektorów ustalił, że uczestnicy byli prawidłowo kwalifikowani do ŚDS.
20. Uczestnicy zostali niewłaściwie zakwalifikowani do otrzymania zwiększonej dotacji, o której mowa w art. 51c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej.
21. Dotacja zwiększona została pobrana w nadmiernej wysokości.

Wnioski zawarte w punktach:

- 5, 10, 15, 20, 21 stanowią **istotne uchybienia**;
- 7, 18 stanowią **uchybieńia**.

Za stwierdzone uchybienie w punkcie 7 odpowiedzialny jest Burmistrz Lubaska.

Za uchybienie dot. przyjmowania i kierowania kolejnej osoby - ponad statutową liczbę miejsc - niezgodnie z przepisami (punkt 15 wniosków) odpowiedzialny jest Kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy w Lubsku i Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubsku.

Za stwierdzone uchybienia w pozostałych punktach odpowiedzialny jest Kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy w Lubsku.

Na tym kontrolę zakończono.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu do książki kontroli znajdującej się w Środowiskowym Domu Samopomocy w Lubsku, pod pozycją nr 4.

POUCZENIE

Zgodnie z § 17 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy.

Ponadto kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim wobec zastrzeżeń.

Niniejszy protokół kontroli sporządzono w 4 jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano Kierownikowi Środowiskowego Domu Samopomocy w Lubsku, drugi Burmistrzowi Gminy Lubsko, trzeci Stowarzyszeniu Pomocy Potrzebującym w Lubsku, czwarty pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wielkopolskim.

Kontrolujący:

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej

Marta Mikołajczyk

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej

Marzena Modrzewska

Gorzów Wielkopolski, dnia 12.09.2025 r.

Lubuski Urząd Wojewódzki
w Gorzowie Wielkopolskim
ul. Jagiellończyka 8
66-400 Gorzów Wlkp.

Kierownik jednostki:

Kierownik Środowiskowego
Domu Samopomocy w Lubsku

mgr Anna Jurkowska

Lubsko, dnia 23.09.2025 r.